

Абсолютні та відносні величини.

Підготувала:

Студентка групи Б-2-1

Муквич А.В.

Абсолютними величинами в статистиці називають кількісні показники, які вивчають рівень, обсяг, чисельність вивчених суспільних явищ.

За способом вираження вивченого явища абсолютні величини поділяють на індивідуальні та загальні (сумарні). Абсолютні показники можуть виражати розміри, обсяги та рівні суспільних явищ на певний момент або період часу. **Абсолютні величини** – це іменовані числа і в залежності від характеру явища або процесу можуть мати різні одиниці вимірювання:

- натуральні;
- умовно-натуральні;
- трудові;
- вартісні.

Абсолютні показники відіграють важливу роль у системі узагальнюючих статистичних показників. В той же час вони не можуть достатньо певного уявлення про досліджуване явище. Тому виникає потреба в обчисленні інших узагальнюючих показників – відносних та середніх величин, підґрунтям для яких є абсолютні величини.

□ **Відносні величини** –це узагальнюючі кількісні показники, які виражають співвідношення порівнюваних абсолютних величин.

Логічною формулою відносної величини є така звичайна величина – дріб. В залежності від величин чисельника та знаменника цього дробу відносні величини можуть бути виражені у таких формах: коефіцієнтах (частках), процентах (%), проміле (‰), продециміле (0/000), коли за базу порівняння приймають відповідно 1, 100, 1000, 10000 одиниць. Різноманітність співвідношень у реальному житті потребує різних за змістом і статистичною природою відносних величин.

В залежності від своїх функцій, що виконують відносні величини при проведенні аналізу, ці величини можна класифікувати так:

Відношення однойменних показників:

- відносні величини динаміки;
- відносні величини структури;
- відносні величини координації;
- відносний показник планового завдання;
- відносний показник виконання плану;
- відносні показники порівняння.

Region	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Africa	100	100	100	100	100	100
Asia	100	100	100	100	100	100
Europe	100	100	100	100	100	100
Latin America	100	100	100	100	100	100
Middle East	100	100	100	100	100	100
North America	100	100	100	100	100	100
Oceania	100	100	100	100	100	100
World	100	100	100	100	100	100

Відношення різнойменних показників:

- відносні величини інтенсивності;
- відносні величини диференціації.

Відносна величина динаміки. Динамікою у статистиці називають зміну соціально-економічного явища в часі. Відносна величина динаміки характеризує напрям та інтенсивність зміни показника за часом і визначається співвідношенням його значень за два періоди або моменти часу. При цьому базою порівняння може бути змінний попередній рівень (розрахунок ланцюговим способом) або постійний віддалений за часом рівень (розрахунок базисним способом).

Відносні показники динаміки називають темпами зростання. Відносна величина структури.

Статистичні сукупності завжди структуровані і мають певні складові. Відносна величина структури характеризує склад, структуру сукупності за тією чи іншою ознакою і показує внесок складових сукупності до загальної маси. Вона визначається співвідношенням розмірів складових частин сукупності до загального підсумку.

Скільки складових, стільки відносних величин структури. Вони визначаються простим чи десятинним дробом або процентом

Відносна величина координації.

Відносна величина характеризує структурованість сукупності.

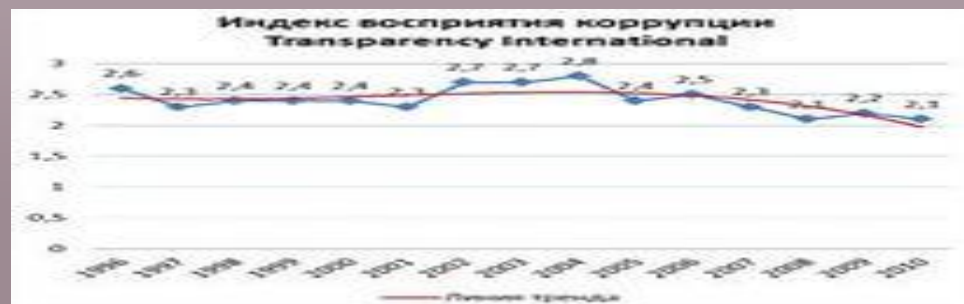
Відносна величина координації дає співвідношення різних структурних одиниць тієї самої сукупності і показує, скільки одиниць однієї частини сукупності припадає на 1, 100, 1000 і більше одиниць іншої, взятої за базу порівняння.

Відносні показники планового завдання та виконання плану.

Відносний показник планового завдання – відношення величини показника, встановленого на плановий період, до його величини, досягнутого за попередній період, який взято за базу зрівняння.

Відносний показник виконання плану являє собою відношення фактично досягнутого рівня до планового завдання.

Відносні показники динаміки (К), планового завдання (Кпз) та виконання плану (Квп) пов'язані між собою таким рівнянням: $K = K_{пз} \times K_{вп}$. Відносні величини порівняння.

Відносна величина порівняння у звичайному розумінні характеризує порівняння однойменних показників, що стосуються різних об'єктів, взятих за той самий період чи момент часу.

Обчислюється у відносних величинах або процентах. До цього виду відносних показників належать відносні величини просторового порівняння та відносні величини порівняння зі стандартом.

Відносна величина просторового порівняння – це відношення розмірів або рівнів однойменних показників за різними територіями чи об'єктами. Найчастіше це регіональні чи міжнародні порівняння показників економічного розвитку або життєвого рівня. Базою порівняння може бути будь-який об'єкт.

Головне, щоб методика розрахунку порівнюваних показників була однаковою. Відносна величина порівняння зі стандартом являє собою порівняння фактичних значень показників з певним еталоном – стандартом, нормативом, оптимальним рівнем. Такими відносними величинами порівняння є виконання договірних зобов'язань, використання виробничих потужностей тощо.

Відносна величина інтенсивності.

Відносна величини інтенсивності характеризує

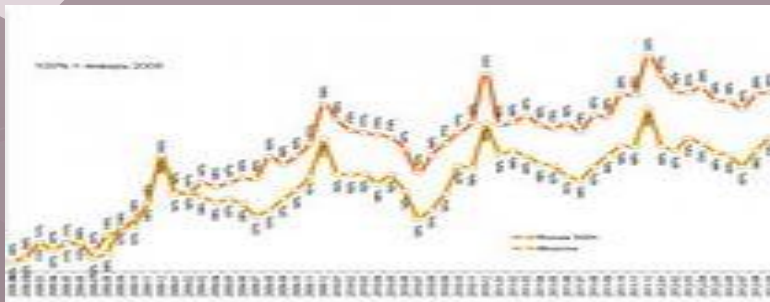
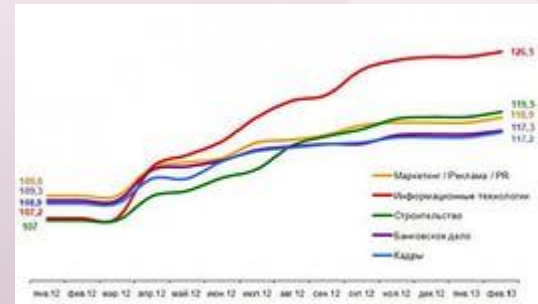
відношення різнойменних величин, зв'язаних

між собою певним чином. Це – щільність населення на 1 кв. км, виробництво електроенергії на душу населення тощо.

Якщо обсяги явища незначні відносно обсягів середовища, то їх співвідношення збільшуються у 100, 1000, 10000 і більше разів.

Наприклад, показники народжуваності, смертності, шлюбності розраховуються на 1000 осіб населення, забезпеченість населення лікарями – на 10000 осіб населення, захворюваність та злочинність – на 100000 осіб населення.

Відносна величина диференціації. Відносна величина диференціації обчислюється в результаті порівняння двох структурних рядів, один з яких характеризує співвідношення частин сукупності за чисельністю одиниць, а другий – за величиною будь-якої ознаки.

**Дякуємо за
увагу!!!**